

Vi Konsumenter

Så kan konsumenterna välja rätt kött

Redan 2010 framförde Vi Konsumenter (VK) tillsammans med Djurskyddet Sverige kravet på att genom märkning kunna välja kött från betande djur. I år har Världsnaturfonden, WWF via SLU, tagit fram en rapport som visar att 25 % av svenskt nötkött kommer från djur som inte fått beta. Hälften av de svenska tjurarna får inte komma ut på bete sommartid. Den svenska djurskyddsförordningen gör ett undantag för tjurarna från beteskravet. Bakgrunden är att tjurar anses svårhanterliga och svåra att stängsla. Men ett alternativ är att kastrera tjurarna. Kunskapen om de positiva effekterna av betande djur har fått allt mer uppmärksamhet. Betande djur bidrar till att bevara och öka den biologiska mångfalden, speciellt gäller detta naturbetesmarker. Senare forskning tyder även på att själva betet har potential att öka kolinlagringen. Det är något som kan bidra till att minska jordbrukets klimatbelastning. I Sverige finns ett par tydliga märkningar nämligen KRAV och IP Sigill Naturbeteskött, som guidar konsument och handel att välja kött och mejeriprodukter från djur som betat och fått utlopp för sina naturliga beteenden. Vi Konsumenter, Världsnaturfonden, WWF, World Animal Protection, Djurskyddet Sverige och Svenska Djurskyddsföreningen har gemensamt gjort en framställan till Svenskt Dagligvaruhandel. Utifrån ovanstående underlag anser vi att det finns starka skäl för att ge konsumenterna utökade möjligheter till hållbara val genom:

- att Svensk Dagligvaruhandel i en branschöverenskommelse, för det kött som idag inte är KRAV-märkt eller certifierat som Naturbeteskött, inför krav på att ange om nötköttet kommer från djur som fått gå på bete eller inte.
- att Svensk Dagligvaruhandel initierar ett gemensamt arbete bland samtliga av sina medlemmar för att lyfta och öka försäljningen av de certifieringar som redan finns (KRAV och Sigill Naturbete) för att främja en mer betesbaserad köttproduktion.
- att Svensk Dagligvaruhandel är beredd att kräva av sina leverantörer att man sorterar i slakten för att uppnå ovan nämnda krav.
- att ställa krav på någon av ovanstående certifieringar vid försäljning av svenskt nötkött för att säkerställa för konsumenten viktiga svenska mervärden kring djurskydd, miljö och livsmedels säkerhet. Glädjande nog har vi fått ett positivt besked från Svensk Dagligvaruhandel, som stöder vår uppfattning och bjuder in undertecknarna till sitt hållbarhetsråd.

Även i Storbritannien visar en konsumentenkät att 67 % vill ha en märkning av kött och mejeriprodukter om hur djuren fötts upp och hålls i en motsvarighet till märkningen av ägg. Tyskland kommer införa en djurvälståndsmärkning från 2022.

Sårbarhet i livsmedelsförsörjningen

Pandemin har blottlagt Sveriges förmåga att försörja befolkningen med mat vid kris eller krig. Intresset för svensk mat har ökat. Vår storleksrationalisering har ökat vår sårbarhet och mindre lokala producenter ropar på att få komma in i butikerna. När den största värphönsbesättningen och andra gårdar slogs ut p.g.a. fågelinfluensa blev Sverige beroende av import av ägg. LRF brukar hävda att vi importerar 50 % av vår mat. Beräkningar som gjorts visar dock att med nuvarande livsmedelsproduktion klarar man mer än väl vårt energi- och proteinbehov. Men självklart behöver vi då äta annorlunda. Sveriges sårbarhet ligger i importen av arbetskraft och insatsmedel som fossil energi, foder, handelsgödsel, växtskyddsmedel och läkemedel.

Många myndigheter har fått i uppdrag att kartlägga och skapa beredskap för vår försörjningsförmåga. Som en del i uppbyggnaden av det nya totalförsvaret fick Livsmedelsverket 2020 i uppdrag av regeringen att utreda vilken kost som tillgodoser näringsfysiologiska krav i händelse av höjd beredskap. Uppdraget är en av flera inledande utredningar inom uppbyggnad av livsmedelsberedskap och civilt försvar. Livsmedelverket har nyligen släppt ut en rapport kring vad som krävs för att försörja befolkningen under en tre månaders kris. Rapporten har inte analyserat mängden tillgängliga livsmedel. Förståelsen för *energibehov* och *energitillförsel* är centralt i denna rapport. *Energibehovet* i befolkningen är den mängd energi som genomsnittspersonen behöver för att upprätthålla sin vikt och för att inte börja tära på kroppens lager av energi. Tillräckligt med energi är en förutsättning för överlevnad och energibehovet är överordnat behovet av näringsämnen.

Jordbruksverket är också en central myndighet kring Sveriges försörjningsförmåga vid kris/krig. Vid ett seminarium vid Skogs- och Lantbruksakademien inledde moderatorn Ann-Helen Meyer von Bremen med följande anmärkningsvärda citat från Jordbruksverkets utvärdering av livsmedelsstrategin 2021: "Internationell handel med jordbruksvaror och livsmedel är nödvändigt för att kunna producera och leverera varor som efterfrågas av konsumenterna. Dessutom stimulerar handel produktivitetstillväxt, genom att länder kan specialisera sig på att producera en delmängd av de varor som efterfrågas och producera dessa i stora volymer. Produkter som andra länder producerar mer effektivt kan importeras. Sammantaget ökar detta konkurrensen mellan företag och leder till att de mest effektiva företagen vinner marknadsandelar medan mindre produktiva företag slås ut."

Styrelsen för Vi Konsumenter vill önska sina medlemmar och andra läsare av nyhetsbrevet en riktigt GOD JUL och hoppas på ett nytt år med minskad smitta, genomförande av åtgärder för ökad hållbarhet och fina upplevelser kring svensk mat. Vi tackar för 2021 och hoppas på flera medlemmar och möjligheter att genomföra viktiga aktiviteter.

Gunnela Ståhle
Mariell Juhlin
Christina Möller
Carina Lundgren
Sören Persson
Inger Helgesson
Anders Engström

www.vikonsumenter.org

[Avsluta prenumeration](#) | [Webbversion](#)

Sent with [Get a Newsletter](#)

GET A NEWSLETTER